

فصل اول

کلیات تحقیق

مقدمه

تعریف و تبیین مسئله

اهمیت و ضرورت تحقیق

فواید و اهداف تحقیق

پیشینه ی تحقیق

پرسش های تحقیق

فرضیه ی تحقیق

روش تحقیق

ساختار تحقیق

اصطلاحات و کلیدواژه های تحقیق

مشکلات و موانع تحقیق

مقدمه

«الحمد لله رب العالمين والصلاة على خاتم الانبياء وفضل المرسلين محمد وآله الطاهرين والسلام

على أزواجه امهات المؤمنين واصحابه البررة الميامين»

زنان بخشی از جامعه انسانی اند که با فعالیت های خود می توانند اثر مثبت یا منفی بر اطرافیان یا حتی آیندگان بگذارند، با بررسی شخصیت زنان در تاریخ اسلام به این موضوع پی برده می شود، و در این پژوهش شخصیت عایشه در نظر است و مورد بررسی قرار گرفته شده است.

عایشه در صفات شخصی زنی است تند مزاج، عصبی، زورگو، باهوش، تیزفهم و بسیار با غیرت، و به علت خصلت حسدش سرنوشتی را برای خود رقم زده بود که در اواخر عمرش از بودنش در دنیا بیزار بود و مدام آرزو می کرد که ای کاش هرگز متولد نمی شد یا یک درخت می بود.

این تحقیق در سه فصل تنظیم شده است.

فصل اول: کلیات تحقیق، فصل دوم: شخصیت عایشه قبل از رحلت پیامبر (صلی الله و علیه وآله) شامل نگاهی گذرا به زندگانی عایشه، خصوصیات عایشه در زندگی با پیامبر (صلی الله و علیه وآله)، روایات تحریم، و خصموت عایشه با علی (علیه السلام) می شود.

فصل سوم: به بررسی شخصیت عایشه بعد از رحلت پیامبر (صلی الله و علیه وآله) که شخصیت واقعی ایشان در جنگ جمل، دوستی عایشه با معاویه و معارضه ی عایشه با معاویه و در آخر پشیمانی عایشه از جنگ جمل بوده را می پردازد.

1-1- تعریف و تبیین مسئله

عایشه دختر خلیفه اول عبدالله و معروف به ابوبکر که از خاندان تیم قریش است بود. عایشه به سال چهارم از بعثت در مکه دیده به جهان گشود و در همان جا رشد و نمو یافت. رسول خدا، پس از وفات نخستین همسر باوفایش خدیجه، و دو سال پیش از آنکه به مدینه هجرت کند، عایشه را به عقد خود در آورد.

عایشه رازهای عصبی و سخت و تند و سرکشی بود، سرعت درک و موقعیت و تصمیم گیری، تیزهوش به اضافه رشک و حسادت شدید، جزء شخصیت بارز ام المومنین بحساب می آید.

عایشه چون شخصیتی بود با قدرت تصمیم گیری و درک موقعیت بالا، فعالیت های را انجام داده اینک بصورت مختصر در این تحقیق بررسی می شود که آیا این فعالیت ها تا چه اندازه بنفع اسلام بوده و تا چه اندازه علیه اسلام بوده است.

2-1- ضرورت و اهداف تحقيق

اين موضوع انتخاب شد اول علاقه ي شخصي بود به شخصيت عايشه، كه آيا ايشان يك شخصيت منفي در طول تاريخ اسلام بود يا نه، ثانياً هم در اين شخصيت يافت مي شود و تلاش براي اين است كه بيطرفانه در مورد ايشان تحقيق شود تا در اختيار همگان قرار گيرد و با آگاهي نسبت به اين موضوع رفع ابهام باعث مي شود در مورد مسائل ديگر بدون دليل قانع كننده اي قضاوت نشود.

3-1- فواید و اهداف تحقیق

این موضوع انتخاب شد و در رابطه با آن تحقیق می شود تا به این نتیجه رسیده شود که عایشه چگونه شخصیتی بوده و چه نوع فعالیت های داشته و چه اثراتی گذاشته ، آیا شخصیت ایشان یک شخصیت مثبت بوده یا منفی و تحقیق چنین مسئله های باعث می شود قضاوت عادلانه صورت بگیرد، همان گونه که خاتم نبی و ائمه عادلانه قضاوت می کردند.

دگرگونه تر شود. بدین سان ناگزیر بود که آتش سوزنده ی غیظ و غضبش را فرونشاند ، و این ناکامی را که به
حیثیت اجتماعی وی سخت لطمه می زد، به دست فراموشی سپارد.¹⁶

¹⁶ سیدمرتضی، عسگری، نقش عایشه در تاریخ اسلام، جلد 3-1، چاپ نینوا، تهران، انتشارات دانشکده ی اصول الدین، سال 1387، ص: 197 تا 199

4-3- پشیمانی عایشه از جنگ جمل

ابوجندب از ملاقات خود با عایشه این چنین می گوید: چقدر دوست داشتم که در آن روز، در جنگ شرکت نکرده بودم و در خانه ی خود چون سایر زنان پیامبر می نشستم! در خانه نشستن همانند سایر همسران پیامبر، برای من ارزشمندتر از آن بود که از پیامبر ده فرزند نام آور چونان عبدالله بن زبیر و عبدالرحمن بن حارث داشتم!!

مورخین و مفسرین از مردی به نام مسروق نقل می کنند: آنگاه که عایشه این آیه که همسران رسول خدا (صلی الله علیه وآله) فرمان می دهد که در خانه بنشینید: «وَقَرْنَ فِي بُيُوتِكُنَّ...» تلاوت می کرد، آن قدر می گریست که پارچه ای که سر را به آن می پوشاند، از اشک دیدگانش تر می شد!؟

ابن عباس پیش از مرگ عایشه روزی به دیدار وی رفت، و او را در آن ملاقات ستایش کرد پس از خروج او، عایشه به عبدالله بن زبیر گفت: فرزند عباس از من ستایش کرد، من اینک هیچ دوست ندارم کسی از من به نیکی نام برد، چقدر علاقمند بودم که مرا فراموش می کردند، یا این که اصلاً به جهان پای ننهاده بودم!!

هنگامی که عایشه به حال احتضار افتاد، سخت ناراحت و پریشان بود. بدو گفتند: این قدر پریشانی و ناراحتی چرا؟ تو فرزند ابوبکر صدیق!! و مادر همه ی مومنان هستی، در جواب گفت: به راستی جنگ جمل مانند استخوانی در گلویم ماند است! ای کاش قبل از آن روز مرده بودم، یا در شمار فراموش شدگان قرار داشتم!¹⁷

¹⁷ سیدمرتضی، عسگری، نقش عایشه در تاریخ اسلام، جلد 3-1، چاپ نینوا، تهران، انتشارات دانشکده ی اصول الدین، سال 1387، ص: 210، 209.

نتیجه گیری و پیشنهادها

بaberسی این مباحث نتیجه ای که حاصل شد این است که عایشه باوجود ویژگی های ممتازی که داشت یک شخصیت منفی در اسلام است و خودکم و بیش به این موضوع اعتراف کرده ،باین سخنش که می گوید ای کاش هرگز متولد نمی شدم وای رسوایی ها را ببار نمی آوردم.»چرا عاقل کند کاری که باز آید پشیمانی.»

پیشنهادهای

- ۱- قراردادن پژوهش ها و تحقیق درسی در اوقات فراغت طلاب تا آن ها با فرق بال بیشتر و ذهنی باز و آسوده خاطر به بررسی و پژوهش در رابطه با موضوع مورد نظر بپردازند.
- ۲- زمان انجام پژوهش مشکل عمده کمبود منابع بود تا این حد باعث ناامیدی و تصمیم به حذف واحد درسی تحقیق شد که با کمک خداوند و استاد مهربانم خانم بهرامیان منصرف شدم ،پس لطفی شود و تجدید نظری در منابع کتابخانه های حوزه شود تا کار برای افرادی که نمی توانند به کتابخانه های شهر رجوع کنند آسان شود.

فهرست منابع فارسی

*قرآن کریم

- 1- عسکری، سیدمرتضی، **نقش عایشه در تاریخ اسلام**، جلد 3-1، چاپ دوم، تهران، انتشارات دانشکده ی اصول الدین، سال 1387 .
- 2- _____، **نقش عایشه در احادیث اسلام**، جلد 4، چاپ دوم، تهران، انتشارات دانشکده ی اصول دین، سال 1387.
- 3- _____، **نقش ائمه در احیای دین**، جلد 1، چاپ اول، قم، انتشارات دانشکده ی اصول الدین، سال 1387.
- 5- سلیم بن قیس هلالی، ابو صادق، **اسرار آل محمد (صلی الله و علیه وآله)**، قم، انتشارات نشر الهادی، سال 1375.
- 6- محمودی، احمد، **فضائل حضرت علی (علیه السلام)**، وفاطمه ی زهرا (سلام الله علیها) به روایت عایشه، تهران، انتشارات نسیم الهی، سال 1379.
- 7- صدر، بنت الهدی، **زن در زندگی پیامبر اکرم (صلی الله و علیه وآله)**، تهران، انتشارات امیر کبیر، سال 1383.
- 8- محلاتی، ذبیح الله، **زندگانی عایشه ام المومنین**، بی جا، انتشارات اسلام، سال 1376.
- 9- حسینی دشتی، سید مصطفی، **معارف و معاریف**، جلد 2، تهران، انتشارات موسسه فرهنگی آرایه، سال 1379.
- 10- سیاح، احمد، **فرهنگ بزرگ جامع نوین (عربی به فارسی) ترجمه المنجد**، جلد 2، چاپ اول، تهران، انتشارات اسلام، سال 1377.
- 11- خیری، سید محمود، **اسلام در چهارده قرن**، چاپ سوم، بی جا، انتشارات نوید، سال 1362.
- 12- قمی، حاج شیخ عباس، **زندگی پیامبر (صلی الله و علیه وآله)**، چاپ سوم، بی جا، انتشارات پیام عدالت، سال 1386.
- 13- دوانی، علی، **صحنه های تکان دهنده در تاریخ اسلام**، چاپ پنجم، بی جا، انتشارات فرهنگ

اسلامی، سال 1365.

14- حسنی، علی اکبر، **تاریخ تحلیلی و سیاسی اسلام**، چاپ هفتم، تهران، انتشارات فرهنگ اسلامی، سال 1377.

فهرست منابع عربی

1- بندر ریگی، محمد، **فرهنگ المعجم الوسیط**، چاپ اول، جلد 2، تهران، انتشارات علمی، سال 1378.